

baade om Skolelæger, Skolebygninger o. s. v., men skal af Hensyn til, at vi gerne skulde være hurtigt færdige, indskrænke mig til det, jeg alt har sagt, da det er det væsentligste for mig. Der vil vel saa i Udvalget blive Anledning til at gøre gældende, hvad man maatte ønske. Men jeg synes, at det navnlig, da adskillige Talere have udtalt Tilfredshed med, at 1 Medlem af Kommunalbestyrelsen skulde tiltræde Skolekommissionen, var nødvendigt, at det blev sagt, at man ikke fra et demokratisk Synspunkt og ikke fra Forældrenes Ståde kan være tilfreds med, at Byraadet og Sogneraadet, hvis det i det hele skal have med Sagen at gøre, kun sætter 1 Medlem ind i Skolekommissionen.

Ravn: Jeg kunde i Grunden have frafaldet Ordet, efter hvad der nu er sagt, men da jeg har bedt om Ordet, vil jeg udhæve nogle faa Punkter, som jeg mener maa forandres i Lovforslaget, for at det kan blive brugeligt. Jeg vil da først slaa fast, at der i Grunden ikke er kommet nogen Stemning frem her i Rigsdagen eller paa anden Maade i Befolkningen i de senere Aar, der kunde siges at kalde paa dette Lovforslag. Der har været Krav fremme fra Lærernes Side om at faa en bedre økonomisk Stilling og om at faa Frihed i deres Handlemaade i Skolen. Det var i det væsentlige de Krav, der fremsattes i forrige Aarhundrede og noget ind i Begyndelsen af dette. Men disse to Krav ere i Virkeligheden opfyldte, og det er min Overbevisning, at den største Del af Danmarks Lærere hermed er tilfreds. Naar der nu tillige er kommet et Forlangende frem fra Lærernes Side om at faa Indflydelse paa Skolens forskellige Forhold, mener jeg, at der her er fremsat en Fordring, der efter det Kendskab, jeg har til Sagen, er uberettiget, og jeg tror, det vil være til Skade for Lærerstanden i dens Helhed i Stedet for til Gavn, dersom vi give den den Stilling, den har forlangt. Jeg tror, at naar en Lærer staaar økonomisk frit i sin Skole og kan faa Frihed til at bruge de Kræfter, han har, staaar han bedst.

I det Lovforslag, som nu ligger for, er den samme Tendens til Stede, som der er og har været i de forskellige Lovforslag, vi have fremme paa mange Omraader i de senere Tider, nemlig at fordele Ansvar med Hensyn til det økonomiske. Jeg tror, det er en Generalfejl, vi gøre her i dette Ting, at vi sætte en hel Del Raad i Kommunerne til at styre Sager, der virkelig faa økonomisk Betydning. Lad os en Gang for

alle holde paa, at vi have kommunale Raad, at det er de kommunale Raad, der lægge Ligningen og sørge for det finansielle i dets Helhed, lad os derfor give det kommunale Raad det fulde Ansvar. Jeg haaber, at dette om end lille Indgreb i Kommunens finansielle Styrelse, her er kommet frem, ved, at man lægger noget af Bevillingsmyndigheden over i Skolekommissionens Haand, maa blive stoppet, og at alt, hvad der angaar det økonomiske, fuldt ud maa ligge paa Sogneraadets Skuldre. Naar man kommer til at tale med en Sogneraadformand eller en Kommunalbestyrelsesformand om det flotte Budget og de store Udgifter, de have, sig de, som jeg har fremhævet en Gang før: Hvad kunne vi gøre ved det? Der sidder et Raad og napper i eet Hjørne og et andet i et andet Hjørne. Men lad os ikke give disse Raad disse Stylder at staa paa, lad os lægge det fulde økonomiske Ansvar paa Sogne- og Byraad, saa faa vi en god økonomisk Stilling.

Det andet Punkt, Ministeren har rørt ved, er den Ret — om hvilken jeg tror at turde sige, at dersom vi ikke havde betalt den dyrt, havde vi ikke faaet den —, vi tidligere fik til at faa en Lærer afskediget, som ikke er paa sin Plads. Nu vil Ministeren gøre Indskrænkning heri. Her vil jeg bede Udvalget være paa sin Post og passe paa, at det ikke giver mere, end at vi kunne faa en saadan Lærer afskediget uden alt for mange Omsvøb.

Hvad endvidere angaar Lærernes Stilling, tror jeg i Henhold til det, jeg sagde før, at vi skulde hjælpe Lærerne ud af alle disse Krav, der ere komne, baade om Direktionen og Skoleraadet og Skolekommissionen, ja endog om, at hvor der ved en Skole er to Lærere, skal Førstelæreren have et Indseende med Andenlæreren. Det sidste, tror jeg, vil være grundfordærvende for Skolen paa Landet, en Førstelærer skal ikke have noget at sige over den anden Lærer ved Skolen, lad dem staa hver for sig og bære deres Ansvar overfor den Myndighed, Skolekommissionen, som vi her paa bedste Maade indrette.

Jeg er glad over Friskoleparagraffen. Som gammel Statsskolelærer har jeg altid hyldet Friskoletanken, og for den har jeg arbejdet i al den Tid, jeg stod som Statsskolelærer. Mange af den Tids Lærere have med mig i høj Grad tilskyndet til Friskolens Fremkomst og Udvikling, og vi have lært meget af Friskolelærerne. Selv om de mange Gange kom i en saadan Skikkelse, at man maatte sige: Er det virkelig Elementer til at være Lærere? har jeg af flere af disse,